

Nr 197

Av herr Krönmark m. fl., angående utbetalningen av skördeskadeersättningar.

(Lika lydande med motion nr 170 i Första kammaren)

Enligt beräkningar utförda av statens jordbruksnämnds inkomstgrupp över bl. a. förändringen i jordbrukets förräntningsprocent för storleksgrupperna IV (25 ha) och V (40 ha) för åren 1965—1968 har en otvetydig försämring ägt rum. Förräntningen har slagits ut på allt i jordbruket investerat kapital. Hela arbetsinsatsen, alltså även jordbrukarens, har i denna beräkning värderats efter lantarbetarlön. Förräntningen, så som den här redovisas, är därför en restpost på samma sätt som arbetsersättningen blir en restpost, då man först tillgodoräknar kapitalet fullständig förräntning enligt en viss räntesats.

Enligt typkalkylerna erhålles då följande förräntningssiffror med utjämnings av skördevariationerna:

Storleksgrupp	1965	1966	1967	1968
IV (25 ha).....	— 0,4	— 1,2	— 3,4	— 4,6
V (40 ha).....	+ 2,4	+ 2,4	+ 0,5	— 0,4

Siffrorna anger klart att jordbrukarna i normalstorleksgrupperna vid normalskörd har en inkomst som knappast medger att kapital kan reserveras för framtida användning vid exempelvis skördekatastrofer.

Skördeskadeskyddet är därför, även om det är ett katastrofskydd som inte lämnar fullständig ersättning för det verkliga inkomstbortfallet, för jordbrukaren en angelägen hjälp för att exempelvis klara amorteringar och andra skulder. Utbetalningar av skördeskadeersättningar sker emellertid, enligt nuvarande ordning, i regel under mars månad året efter skördeskadan. Anledningen till denna sena utbetalning beror bl. a. på skördeskadeskyddets utformning som ett totalskadeskydd. Sent skördade grödor såsom exempelvis sockerbetor medför sålunda att totalberäkningarna måste rättas efter sist inkomna rapporter eller beräkningar.

För jordbrukarna, som i regel har att klara sina utbetalningar samma år som skörden inträffar, medför denna försening i skördeskadeskyddets funktion betydande olägenheter. Från jordbrukarhåll har också vid ett flertal tillfällen rests krav på en ändring av skördeskadeskyddets utformning så att tidigare utbetalning av ersättningarna skall kunna ske. Gentemot

dessa krav har hävdats att skördeskadeskyddets utformning knappast medger tidigareläggning av utbetalningarna om samtliga grödor skall medräknas. Fortlöpande förbättringar av den administrativa apparaten torde dock medge att man så småningom kan tidigarelägga utbetalningarna ett par eller några veckor. Detta är dock inte jordbrukarna hjälpta med. Siffrorna rörande förräntningar visar också, enligt vår mening, att det är synnerligen önskvärt att man söker ernå sådana förändringar i skördeskadeskyddet att utbetalningar av ersättningarna kan ske samma år som skördeskadan skett. Om detta kräver att vissa grödor, exempelvis sockerbetor, oljeväxter och potatis, undantas vid en första utbetalning, synes de merkostnader som detta skulle medföra väl uppvägas av de fördelar det skulle innebära att ett flertal jordbrukare finge sina ersättningar skördeskadeåret.

Huruvida det är möjligt att på den väg vi här skisserat nå målet att utbetalningar av skördeskadeersättningar kan ske skördeskadeåret har vi inte kunnat erhålla visshet om. Angelägenheten av att skördeskadeskyddet utformas så, att det blir till verklig hjälp för så många jordbrukare som möjligt det år då hjälpen behövs, synes oss dock vara så stor att en utredning av möjligheterna därtill är motiverad.

Med stöd av vad vi här anfört hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte uppdraga åt Kungl. Maj:t att genom skördestatistiska nämnden utreda förutsättningarna för sådana förändringar i skördeskadeskyddet att, enligt vad som i motionen anförts, utbetalningarna av ersättningarna kan ske samma år som skördeskadan uppstått.

Stockholm den 21 januari 1970

Eric Krönmark (m)

Carl Eric Hedin (m)

Ingrid Sundberg (m)

Per Petersson (m)

i Gäddvik

Nr 198

Av herr Petersson i Gäddvik m. fl., *angående den statliga krediten för beredskapslagring av jordbruksprodukter.*

(Lika lydande med motion nr 169 i Första kammaren)

Stockholm den 21 januari 1970

Per Petersson (m)

i Gäddvik

Gunnar Oskarson (m)

Eric Krönmark (m)

Carl Eric Hedin (m)